

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BROJ: 62 0 Ps 010695 17 Rev
Banjaluka, 08.03.2018. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija, Gorjane Popadić kao predsjednika vijeća, Davorke Delić i Svjetlane Knežević, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužioca JZU I.S., zastupana po punomoćniku S. N., advokatu iz Sarajeva, protiv tuženog JZU F., , radi isplate duga, odlučujući o reviziji tužioca protiv presude Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 62 0 Ps 010695 17 Pž od 23.10.2017. godine, na sjednici održanoj dana 08.03.2018. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Okružnog privrednog suda u Trebinju broj 62 0 Ps 010695 15 Ps od 30.12.2016. godine, odbijen je tužbeni zahtjev tužioca da mu tuženi isplati dug u iznosu od 230.994,10 KM, sa zakonskim kamatama i troškovima parničnog postupka.

Drugostepenom presudom Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 62 0 Ps 010695 17 Pž od 23.10.2017. godine, žalba tužioca je odbijena i presuda Okružnog privrednog suda u Trebinju broj 62 0 Ps 010695 15 Ps od 30.12.2016. godine, potvrđena.

Zahtjev tužioca za naknadu troškova sastava žalbe je odbijen.

Blagovremeno izjavljenom revizijom drugostepenu presudu pobija tužilac, iz razloga pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija usvoji, pobijana presuda preinači, odnosno ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tuženi predlaže da se revizija odbaci, odnosno odbije.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora ovoj pravnoj stvari je zahtjev tužioca da mu tuženi isplati dug u iznosu od 230.994,10 KM, sa zakonskim kamatama i troškovima parničnog postupka.

Na osnovu izvedenih dokaza i rezultata cjelokupnog postupka prvostepeni sud je utvrdio da su sve do donošenja odluke Vlade Republike Srpske 18.10.2012. godine u okviru K.I.S. poslovale organizacione jedinice, klinike bolničke službe u K., F. i S., sa službom zajedničkih

poslova Kliničkog centra; da je nakon donošenja odluke o podjeli, K.I.S. brisan iz sudskog registra 03.12.2013. godine i od ovog subjekta nastala tri nova pravna lica i to parnične stranke i JZU P.S.; da je za vrijeme postojanja K.I.S. odlukama Upravnog odbora bilo regulisano pitanje finansiranja organa upravljanja i rukovođenja Kliničkog centra za svaku godinu; da je prema nalazu vještaka tužilac dana 24.11. 2015. godine u svom knjigovodstvu nalogom za knjiženje broj ... izvršio preknjižavanje potraživanja K.I.S. prema JZU K.F. i to cjelokupnog iznosa od 231.665,94 KM i saldirao karticu K.I.S., tako što je potraživanje knjižio kao svoje potraživanje od JZU F. i za taj iznos zaduživao tuženog; da prema nalazu vještaka finansijske struke nije postojao osnov za ovo preknjižavanje, niti je bilo dokaza da je tužilac plaćao bilo kakve obaveze za tuženog koje su predmet tužbenog zahtjeva; da tužilac nije dostavio diobni bilans za koji je nesporno da je sačinjen prilikom podjele K.I.S. na novonastale subjekte; da tužilac svoje potraživanje zasniva na tom preknjižavanju potraživanja koje je ranije pripadalo Kliničkom centru.

Polazeći od ovako utvrđenog činjeničnog stanja prvostepeni sud je odbio tužbeni zahtjev, sa obrazloženjem da tužilac pravni osnov svog potraživanja nije dokazao, da nije dostavio diobni bilans iz kojeg bi proizlazila obaveza tuženog da snosi dio duga koji je pripadao ranijem subjektu u čijem se sastavu nalazio, niti je dokazao da je na tužioca u diobnom bilansu prešlo potraživanje ranijeg K.I.S., da bi uopšte bio legitimisan za ostvarenje prava koje je predmet ove parnice, tako da je u odnosu na tvrdnje tužioca koje se tiču osnovanosti tužbenog zahtjeva a time i visine, primijenio odredbu člana 7. i 123. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, u daljem tekstu: ZPP).

Drugostepeni sud je prihvatio činjenično utvrđenje i pravni zaključak prvostepenog suda, te je žalbu tužioca odbio i prvostepenu presudu potvrdio temeljem odredbe člana 226. ZPP.

Odluke nižestepeni sudova su pravilne.

Nije sporno da su statusnom promjenom-podjelom K.I.S. osnivani novi subjekti, tri novonastala subjekta od kojih su dva subjekta parnične stranke u ovom postupku.

Prema odredbi člana 369. Zakona o privrednim društvima („Službeni glasnik Republike Srpske broj 127/08, 58/09, 100/11 i 67/13, dalje: ZPD), koji se primjenjuje u ovom slučaju na osnivanje, organizaciju i rad ustanova na osnovu člana 11. Zakona o sistemu javnih službi („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 68/07), statusne promjene su spajanje, podjela i odvajanje, a prema članu 373. ZPD podjela uz osnivanje je statusna promjena kojom jedno pravno lice prestaje da postoji a na novonastale subjekte se prenose prava i obaveze što je u funkciji zaštite prava trećih lica kako je to i propisano odredbom člana 47. navedenog zakona.

Subjekti koji su nastali podjelom ranijeg pravnog lica solidarno odgovaraju za obaveze tog subjekta prema trećim licima, ali je dozvoljena i dispozicija novonastalih subjekata u smislu da mogu i drugačije međusobno urediti odnose u pogledu prava i obaveza subjekta koji je prestao da postoji podjelom uz istovremeni nastanak novih pravnih lica.

U konkretnom slučaju tužilac se poziva na diobni bilans, kao dokaz da je K.I.S. prenio svoja prava - (potraživanje) na tužioca, ali u toku postupka taj diobni bilans nije dostavio niti izveo kao dokaz. Zbog toga nije bilo moguće zaključiti da je K.I.S. na bilo kog od novonastalih subjekata, pa ni na tužioca, prenio ta potraživanja, što znači da tužilac nema pravni osnov da potražuje naplatu duga od tuženog.

Dakle, iako postoji zakonska solidarna odgovornost za obaveze subjekata nastalih podjelom subjekta koji je prestao da postoji, ali samo prema trećim licima, za međusobnu odgovornost subjekata nastalih podjelom u konkretnom slučaju ne postoji pravni osnov, odnosno tužilac takve tvrdnje nije dokazao, a dokazi na kojima zasniva svoju legitimaciju u ovom sporu - preknjižavanje potraživanja u svoju korist a na teret tuženog, bez pravne osnove ovog preknjižavanja, ne mogu biti osnov za usvajanje tužbenog zahtjeva, kako pravilno zaključuju nižestepeni sudovi.

Odredba člana 123. ZPP, govori o teretu dokazivanja, koji shodno odredbi člana 7. ZPP snose stranke, a koji se sastoji ne samo u dužnosti, već i u ovlaštenju stranaka u predlaganju dokaza kojima se utvrđuju njihove tvrdnje o određenim činjenicama i postojanju neke činjenice o kojoj je ta tvrdnja iznesena, predlaganju dokaza za utvrđivanje činjenica u pogledu kojih je stranka iznijela oprečne tvrdnje, kao i onih koje protivna strana nije osporila, ali ih nije ni priznala. Svaka stranka u postupku dakle, dužna je da predloži relevantne dokaze, odnosno označi dokazna sredstva kojima dokazuje istinitost svojih navoda (subjektivni teret dokazivanja), kao i da tim sredstvima dokaže svoje činjenične navode (objektivni teret dokazivanja) izvođenjem tih dokaza, ili pak dokaže navode na kojima zasniva svoje prigovore, odnosno svoj zahtjev da se neki zahtjev suprotne stranke odbije.

Prema tome, nižestepeni sudovi su pravilno primijenili pravila o teretu dokazivanja iz člana 123. i 126. ZPP kada su zaključili da tužilac nije dokazao pravni osnov potraživanja tj. da je na njega preneseno pravo naplate potraživanja koja su ranije pripadala K.I.S.

Ni prigovori tužioca da je neko od novonastalih subjekata (P.S.) izmirivao tužiocu obaveze nastale prema ranijem K.I.S., nemaju značaj za drugačije presuđenje.

Iz navedenih razloga, odlučeno kao u izreci na osnovu odredbi člana 248. ZPP.

Predsjednik vijeća
Gorjana Popadić

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podraščić